

2005:25

Interpellation av Margareta Björk (m) om biståndsbedömningen i stadens äldreomsorg

Dnr 327-1962/2005

Äldreomsorgsinspektörernas årsrapport för år 2004 innehöll en svidande kritik hur de äldre godtyckligt behandlas när de ansöker om hjälp i hemmet. Biståndsbedömningen för stadens äldre uppvisade enligt äldreomsorgsinspektörerna stora skillnader beroende i vilken stadsdel man bor i.

Lokala riktlinjer har utarbetats och efter dessa förs sedan samtalet med den äldre, inte vad den äldre tycker sig behöva ha hjälp med.

Stadens revisorer har också granskat biståndsbedömningen i några stadsdelar och funnit att likhetsprincipen är satt ur spel för stadens äldre.

Redan i 2004 årsrapport, avseende år 2003, skrev äldreombudsmannen, angående biståndshandläggningen ”Det kan innebära att den enskilde ansöker om det som handläggaren uppger är rimligt – inte utifrån det faktiska behovet.”

Nu har äldreombudsmannen presenterat sin årsrapport 2005, avseende år 2004. Ur den kan man utläsa att drygt 1 000 bokförda synpunkter har kommit in. Majoriteten av frågor och synpunkter har även 2004 berört processen kring biståndshandläggningen, där många känt sig missuppfattade. Biståndshandläggningen är inkörsporten och ofta första kontakten med äldreomsorgen. Anhöriga och äldre vill oftast veta vad som egentligen gäller – vilket ansvar och vilka befogenheter har handläggarna, information om tillvägagångssätt och rutiner kring ansökan och det framkommer också i rapporten att skriftlig ansökan kan saknas eller att formella beslut inte delgetts den enskilde.

Äldreombudsmannen skriver vidare ”En orsak till kontakt med ÄO kan också vara att handläggaren redan inledningsvis talar om vad den äldre kan få och inte få. Detta kan i sin tur innebära att den enskilde ansöker utifrån det handläggaren uppger som rimligt – inte utifrån det faktiska behovet. Biståndshandläggarna hänvisar dessutom allt oftare till stadsdelsområdets egna oskrivna riktlinjer.”

Det är fler äldre än tidigare år som sagt att biståndshandläggarna inte beviljar äldreboende i andra stadsdelar, vilket framgår av följande skrivning i årsrapporten:

”Sedan 2002 möjliggör socialtjänstlagen flytt till äldreboende i annan kommun, men i Stockholm har det ändå blivit allt svårare att söka äldreboende utanför det egna stadsdelsområdet – trots att äldreboenden är en gemensam resurs för hela staden. Utifrån de samtal och klagomål som inkommit under året drar ÄO slutsatsen att det är mera utbrett än under tidigare år att biståndshandläggarna säger nej till äldreboende i andra stadsdelar. Äldre har också berättat att en del biståndshandläggare hänvisar till stadsdelsområdets egna riktlinjer när det gäller flytt till annan stadsdel.”

Biståndshandläggarna har en svår uppgift att balansera mellan individens behov och önskemål, gällande riktlinjer och de ekonomiska förutsättningarna. Därför måste en av de redskap som finns som biståndshandläggarens hjälpmedel, stadens riktlinjer vara så klara och tydliga att de ej går att tolka på mer än ett sätt. Dessa riktlinjer gäller för hela staden och det är oacceptabelt att det finns lokala oskrivna riktlinjer i vissa stadsdelar. Kommunallagens intentioner att alla medborgare skall behandlas lika sätts då ur spel, likaså rättssäkerheten.

Med hänvisning till ovanstående nämnda kring stadens biståndsbedömning skulle jag vilja ställa följande frågor till ansvarigt borgarråd:

1. Vilken/vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att se till att inga lokala oskrivna riktlinjer finns?
2. Vilken/vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att förtydliga gällande riktlinjer?
3. Vilken/vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att se till att alla medborgare behandlas lika över staden och därmed garantera rättssäkerheten?
4. Vilken/vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att säkerställa att formella beslut delges den enskilde?
5. Vilken/vilka omedelbara åtgärder har borgarrådet vidtagit för att understryka att äldreboendena är en gemensam resurs för staden, eftersom det har blivit svårare att söka äldreboende utanför det egna stadsdelsområdet?

Stockholm den 9 maj 2005

Margareta Björk